

rodnog prava. — **Policija št. 1., 2.:** Subotić D.: Liga naroda i međunarodna komisija za kazneno pravo i kaznene zavode u Bernu. Njihova saradnja; Klarić Fr.: § 166 novog krivičnog zakona; Lazić Dr.: čl. 200 zak. o unutrašnjoj upravi; Mijušković J.: Da li se može odobriti zabrana na pokretnost opština za izvršenje njihovih obaveza, po izvršnim presudama, prema privatnim licima? Goršić Fr.: Troškovi opšteg upravnog postupka; Jakovljević A.: Obezbeđenje minimuma egzistencije zemljoradnika. — **Policija, št. 3., 4.:** Janković R.: Policijska prinuda; Urošević L.: § 166 kriv. zakona; Blagojević V.: O izvršenjima na državnoj i opštinskoj imovini; Maksimović B.: Jedno sporno pitanje o tumačenju zakonskih propisa §§ 118, 119, 129, 130 i 131 nov. kriv. p.; Subotić Iv.: Jugoslovenski kongres pravnika i kongres pravnika slaverskih država. — **Pravosuđe, št. 1.:** Jelić I.: O značaju pravosuđa; Politeo I.: Zakon i ljudi zakona; Sajovic R.: O prigovorih proti podsodnosti za sospornike; Soldatović D.: Otkaz punomoćstva; Dolenc M.: Krivičnopravna pitanja iz imunitetskog prava; Goršić Fr.: Socijalna zaštita u izvršnom postupku; Pahorukov N.: Pravna pomoć između domaćih i inostranih sudova; Blagojević V.: Izjava trasanta o isključivanju njegove odgovornosti bez ikakve je pravne vrednosti; Lazarević A.: O meničnom jemstvu ili avalu s obzirom na naš Menični zakon; Matijević I.: Primena propisa § 52 zak. o javnim beležnicima na području Vrhovnog suda u Sarajevu; Čulinović F.: Kažnjiva samopomoć. — **Pravosuđe, št. 2.:** Šilović J.: Uslovna kazna i Zakon o štampi; Munda A.: O žalitvah, ki jih je izrekel storilec zgolj napram žaljenemu; Grubić J.: Pravna narav krivokletstva iz §-a 144 kr. z.; Munišić M.: O odnosu vlasti u pripremnom sudskom krivičnom postupku; Jovanović St.: Uloga privatnog učesnika — netužioca u sudskom krivičnom postupku; Vuković M.: Pasivna menična sposobnost u međunarodnom privatnom pravu (§ 94 k. z.); Konić R.: Da li je zakonom o pobijanju pravnih dela van stečaja ukinut propis §-a 393 Grad. zak. za Kraljevinu Srbiju od 1844; Zlatanović M.: Zaštita minimuma zemljoradničkog poseda.

Razne vesti.

XLII. redna glavna skupščina društva »Pravnika« se je vršila dne 28. januarja 1931 v ljubljanski pravosodni palači. Podpredsednik dv. sv. Bežek se je v otvoritvenem govoru spominjal umrlih članov, omenjal zasluge treh umrlih častnih članov, osobito predsednika dr. Majarona, čigar zasluge v prvi vrsti za slovenski pravniški jezik je dobro podčrtal. Nato je podal društveni tajnik dr. Sajovic naslednje tajniško poročilo:

»Društvo »Pravnik« je bilo tudi v preteklem letu centralno društvo slovenskih pravnikov, t. j., združevalo je pod svojim praporom največje število pravnikov iz ozemlja dravske banovine ne glede na njih stan. Vendar si vzlic tej ugotovitvi ne smemo prikrivati dejstva, da veliko število naših pravnikov še vedno v našem društvu ni včlanjenih. Ako premotrivamo, da imamo dokaj članov tudi zunaj označenega ozemlja, in ako se ustavimo pri številu 413 — toliko je namreč do danes dovršilo akademikov pravniške študije ali diplomiralo na ljubljanski pravniški fakulteti, vidimo, da svoje organizacije še daleč ne moremo smatrati za

zadovoljivo izvedene. Šteli smo namreč koncem leta 1931. enega častnega člana in 692 rednih članov, torej le za 9 več od prejšnjega leta. Pristopilo je sicer društvu v letu 1931. lepo število novih članov (24), nasprotno smo zabeležili tudi nekaj (5) izstopov, dokaj članov pa nam je pobrala smrt (13). Ta je kosila zlasti med starejšim članstvom, nič manj kakor štirje društveni ustanovitelji so zapustili naše vrste: društveni načelnik in častni član dr. Danilo Majaron, ki mu je kaj hitro sledil častni član Aleksander Hudovernik in bivši podpredsednik dr. Valentin Krisper. Proti koncu društvene dobe pa se je poslovil od tega sveta še častni član Ivan Okretič. Zasluge teh mož so zborovalcem znane, omenilo jih je predsednikovo poročilo, več ali manj se jih je spomnilo društveno glasilo o njih smrti, zato se ob teh imenih ne bom dalje mudil. Poleg njih je umrlo lansko leto še pet odvetnikov: dr. Josip Vrečko, dr. Jože Požru, Miroslav Kvas, dr. Alojzij Kokalj in dr. Franc Jerala, dva sodnika Franc Posega in Alojzij Hočevnar, ter dva notarja dr. Franc Horvat in Kazimir Bratkovič.

V namenu, da pridobi za društvo mladino in si zagotovi večje število članstva vsaj v prihodnjih letih, daje društvo brezplačno akademskim pravniskim organizacijam »Slovenski Pravniki«, vabi njih člane na svoja predavanja, naposled je prispevalo, oziroma obljubilo tudi znatne zneske za podporo tem organizacijam in za svetosavske nagrade.

V preteklem letu je naše društvo odlično sodelovalo pri izvedbi programa za IV. Kongres jugoslovenskih pravnikov v Skoplju, zlasti so se naši člani zavzeli za to, da kongres vnovič ni bil preložen. Udeležili so se pa naši člani tudi v odličnem številu kongresa samega in s tem pripomogli, da se je kongres dostojno izvršil. Podobna naloga nas čaka sedaj pri pripravah za naslednji jugoslovenski pravniki kongres, dokaj težja a zato nič manj častna pa tudi pri pripravah za I. shod pravnikov slovanskih držav v Bratislavi, glede katerega so pripravljala dela že v teku in je tudi naše društvo poslalo primerne predloge. Za naše ožje članstvo smo priredili 17. maja 1931. majniški izlet iz Višnje gore preko Leskovca in Obolnega na Javorje in odtod v Šmartno pri Litiji. Vsem, ki so se tega izleta udeležili, bo v spominu, kako lepo je uspel v vsakem pogledu. V našem glasilu je bilo že javljeno, da je bila sprememba pravil, kakor jo je sklenila lanska glavna skupščina, potrjena.

Prehajajoč na društveno znanstveno delovanje, mi je omeniti predvsem, da je bilo v času od zadnje glavne skupščine do danes šest predavanj, vseh šest iz novega kazenskega prava. Še v lanski zimski sezoni je predaval dvakrat namestnik višjega državnega tožilca dr. A. Munda pod naslovom: »Nekaj pripomb k sodni praksi glede na novo kazensko pravo« (dne 26. februarja in 5. marca 1931). Letošnjo zimo je dr. Munda ti predavanji še izpopolnil s tremi predavanji, pri katerih se je baval podrobneje z določbami o zaščiti časti (»Zaščita časti po novem kazenskem zakonu in sodna praksa« — 15. decembra 1931., »Dokaz resničnosti in opravičljive zmote ter sodna praksa« — 22. decembra 1931., končno »Procesualna vprašanja v stvareh žaljenj« — 12. januarja 1932.). Dne 5. januarja 1932. pa je predaval prorektor dr. M. Dolenc o »Kazenskopravnih vprašanjih iz našega imunitetnega prava«. Društvu je zagotovljenih v tej sezoni še par predavanj.

Kakor sem omenil v lanskem tajniškem poročilu, vravnati je bilo naše delo v dveh smereh: opazovati predvsem spremembe v naši zakono-

daji ter to razlagati, razen tega pa tudi druge probleme pravne vede ne zamarjati. Ako se ozremo poleg naših predavanj še na »Slovenski Pravniki«, smemo ugotoviti, da smo se začrtane poti tudi držali. Lanski letnik, XLV. po številu, je prinesel poleg številnih književnih poročil 21 razprav iz vseh področij pravne vede. Upam, da ne bo ugovora, če trdim, da je tudi znanstveni nivo teh razprav na isti višini kakor prejšnja leta in da dela čast našemu pravoznanstvu. Pozabiti pa pri vsem tem ne smemo, da se je navzlic nespremenjeni članarini povečal tudi obseg lista, ki prekaša z odločbami vred za 100 strani normalno določeni obseg. Ako bi si morda želeli, da bi izhajal »Slovenski Pravniki« v krajših razdobjih, potem je storjen s tem povečanjem lista prvi korak. Vse nadaljnje pa je odvisno od denarne zagotovitve, kajti prepričan sem, da ne bo preveč težko, pridobiti si potrebnega gradiva, ako bodo le na razpolago zadostna denarna sredstva.

Ko poročam o »Slovenskem Pravniku«, se moram dotakniti še druge točke, ki je postala aktualna v zadnjem času. V poročilu ljubljanske advokatske komore o njeni redni glavni skupščini z dne 24. oktobra 1931. smo čitali, da je komora sklenila, da si ustanovi lastno strokovno glasilo. V zvezi s tem so nastale razne govorice, ki so komentirale ta sklep advokatske komore in ga spremljale v zvezo z našim glasilom. Nejasnost je bila precejšnja in zato smatram za potrebno, da se stvar razčisti.

Uvodoma sem poudarjal, da so v našem društvu zbrani pravniki vseh poklicev. Že iz tega sledi, da tudi društveno glasilo »Slovenski Pravniki« ne more biti nikdar organ samo ene interesne skupine, ki je v društvu zastopana, marveč mora biti glasilo vseh. Da pa to pri mnogoštevilnosti in različnosti skupin ne gre drugače, kakor je to izraženo v § 1. naših pravil, t. j. da je smoter društvu gojiti pravne in državne vede, to je bilo jasno ustanoviteljem našega društva in tega se zavedamo tudi mi. Kar je bilo v skladu s tem programom, to je skušal »Slovenski Pravniki« vedno uresničiti in kar je služilo tej svrhi, vse je »Slovenski Pravniki« podpiral in priobčeval, najsi je bilo izraženo od te ali one strani. Zato moram najodločneje zavrnilo tisto govorico, ki je raznašala, da »Slovenski Pravniki« zavrača prispevke iz odvetniških vrst. Prav isto je tudi s kritiko sodnih odločb. Nikdar se nismo branili kritike, in bi bilo to res čudno, ko goji na drugi strani naše glasilo knjižno kritiko v tolikšni meri kakor noben drug jugoslovanski pravniški list. Zahtevali smo vedno le, da bodi ta kritika po vsebini in obliki takšna, da spada v tako resen list, kakor je »Slovenski Pravniki«.

Napačno pa bi bilo misliti, da odklanjamo vsakršno pomoč. Nasprotno, mi se tudi sodelovanja z advokatsko komoro ne branimo in smo rade volje pripravljeni, iti ji pri uresničenju njenih načrtov na roko. Na zadevno vprašanje smo ji odgovorili, da z veseljem priključimo »Slovenskemu Pravniku« vsako polo, ki nam jo izroči, kakor svoječasno »Notarski vestnik«. Mislim, da bi bil ta način najboljši, kajti ne cepil bi preveč moči, ki so obema korporacijama na razpolago in katerih tudi ni v tolikšnem izobilju, da bi jih mogli trošiti brez premisleka, obenem pa bi bila zagotovljena tudi odvetniškim težnjam tista publiciteta, ki si jo odvetniki sami žele in ki jim edino more zagamčiti tudi uspeh. Glede tega je društvu pravkar došlo obvestilo advokatske komore, da

sprejema ta predlog. Sodelovanje je torej doseženo na najširši podlagi. Naj nam prihodnje leto pokaže, da smo si zbrali pri tem pravilno pot!«

Za tem poročilom, ki je bilo sprejeto z odobravanjem, je podal blagajnik dr. Rutar blagajniško poročilo.

Izdatki v računskem letu 1931. so znašali	Din 69.982.50
dohodki, všteti podpora ministrstva pravde	» 69.547.31
tako da se pokaže primanjkljaj v znesku	Din 435.19,

ki je pokrit s prebitki iz prejšnjih let.

Proračun za leto 1932. predvideva izdatkov Din 55.000, rednih dohodkov Din 42.000. Primanjkljaj bo krit s pričakovano podporo ministrstva pravde in s prebitki iz prejšnjih let.

Preglednik dr. Žirovnik je poročal, da je blagajniško stanje v redu, predlagal, da se podeli odboru absolutorij, blagajniku dr. Rutarju pa zahvala za njegovo požrtvovalno delo. Oba predloga sta bila sprejeta soglasno.

Na vprašanje je bilo pojasnjeno, da so bile Spomenice o skopljanskem kongresu poslane vsem kongresistom brezplačno. Drugi jih morejo dobiti pri dr. Lučovniku za ceno Din 25.—.

Prihodnja točka dnevnega reda so bile volitve društvenega načelnika. Dr. Grasselli je poudarjal, da si voli društvo tekom 43 let, odkar obstoji, šele četrtega predsednika. To dokazuje društveno resnobo in delavnost. Predlaga zato prorektorja dr. Metoda Dolenca, ki je že od nekdaj nadvse delaven društvenik, dolgoleten odbornik in najmarljivejši sotrudnik »Slovenskega Pravnika«. Z velikim odobravanjem je skupščina sprejela ta predlog.

Novi načelnik dr. Dolenc se je z daljšim programatičnim govorom zahvalil za izkazano zaupanje in počaščenje. Prav posebno počaščenega se čuti, ker ga je postavila skupščina za naslednika dr. Majaronu, ki je bil zvest voditelj in bo tudi v bodoče društveni vzor. Zaveda se, da prevzema nase veliko odgovornost, kajti »Pravnik« ni navadno društvo. Nepolitično je, ima častno štiridesetletno zgodovino za seboj, posebna čast pa je zanj, da je v njem zbrana še tista stara garda, ki je pred desetletji bila boj za slovenske pravice in pripravljala teren, da smo stopili kot polnovredni člani z drugimi brati v novo svobodno državo. Kot prvo društveno nalogo smatra, da podpira društvo vse, kar pomore k dobremu zakonodavstvu. Pri tem se zaveda, da so Slovenci le drobec v državi in da so zavezani na najožje sodelovanje s Srbi in Hrvati. Zato morajo gojiti kongresno idejo v najodličnejši meri, zlasti skrbeti, da se dvignejo naši kongresi na visoko stopnjo zakonodajnih posvetovalnih parlamentov. Glede našega pravniskega glasila bo naša naloga, da bo »Slovenski Pravek« še pestrejši in večji, da bo stal vedno na braniku prava in pravice in izpopolnjeval še naprej strokovno terminologijo. S posebnim zadoščenjem je čul, da dobi glasilo prilogo »Odvetniški vestnik«, pričakuje pa, da bo zopet pričel izhajati tudi »Notarski vestnik«. Društvena predavanja bo gojiti še v večji meri, skrbeti pa tudi, da bodo predavanja združena z rednimi diskusijami. Želi najintimnejšo zvezo med pravnisko fakulteto in praktičnimi pravniki: teorija brez prakse ne pomeni nič, prav tako pa tudi narobe. Končno opozarja še na češkoslovaško zamisel shoda pravnikov slovanskih držav in pravi, da

bo v Majaronovem duhu, ako podpiramo to idejo in jo pomagamo spraviti na pozitivna realna tla.

Z največjo pazljivostjo je sledila skupščina govoru in ga sprejela z vsesplošnim odobravanjem. Zatem je bil izvoljen ves dosedanji stari odbor, na izpraznjena mesta pa na novo dr. Boris Furlan, privatni docent in odvetnik, ter notar dr. Josip Krevl.

S tem je bil dnevni red izčrpan.

Kronika društva »Pravnika«. Novi društveni odbor se je konstituiral takole: načelnik: dr. Metod Dolenc, podpredsednik: dr. Rudolf Sajovic, tajnik: dr. Hinko Lučovnik, blagajnik: dr. Ignac Rutar, njegov namestnik: dr. Anton Urbanec, knjižničar: dr. Boris Furlan. — V preteklih dveh mesecih so v društvu predavali: univ. prof. Aleksander Maklecov »Okvir in kriteriji očevalnih odredb« (11. februarja), prorektor dr. Metod Dolenc »O medsebojnem križanju različnih zakonov v našem kazenskem pravu« (25. februarja), univ. prof. dr. Ludovik Böhm »Lujó Brentano« (3. marca), sodnik dr. Stojan Bajič »O kolektivni pogodbi po obrtnem zakonu« (9. marca), isti »Delovno pravo po novem obrtnem zakonu« (23. marca).

Kongres jugoslovenskih pravnikov se bo vršil še tekom leta 1932. in sicer po vsej priliki v Dubrovniku. Ker je preteklo med tretjim in zadnjim kongresom več let, je smatral stalni odbor, da bi zopetna daljša prekinitev kongresa utegnila škodovati kongresni ideji, zaradi česar je sklenil, da naj bo prihodnji kongres že letošnje leto. Tekom prihodnjih mesecev bo določil stalni odbor temata za kongres. Pravniki se pozivljejo, da stavijo v tem pogledu svoje predloge ali odboru ali posameznim pravniškim društvom.

Shod pravnikov slovanskih držav. Na svoji seji dne 31. januarja 1932 v Zagrebu je obravnaval stalni odbor kongresa jugoslovenskih pravnikov vprašanje shoda pravnikov slovanskih držav. Temu posvetovanju je prisostvoval tudi generalni tajnik dr. Ciril Bařinka iz Bratislave, ki je podal informacije o doslejšnjem delu za shod. Zanimanje za kongres je veliko, pripravljalnemu odboru je došlo nad 200 predlogov o vprašanjih, ki bi jih bilo postaviti na dnevni red. V tem pogledu je bil podan soglasen predlog, naj ne obseza dnevni red več kakor sedem ali osem predmetov, ker bi obširnejši ne bil koristen uspehu shoda. Vse delo za shod pri nas se osredotoči pri stalnem odboru in naj se temu sporočajo vse želje in predlogi. Na kongresu bo predaval vsak referent v svojem materinem jeziku, francoski jezik se bo uporabljal le, če bo potrebno. V svrhu boljše priprave pozdravlja stalni odbor idejo, da se održijo še pred shodom informativna predavanja po raznih državah o posebnih pravnih ureditvah v drugih državah — in sicer v okviru tehničnih in finančnih možnosti. Stroške bi predavateljem krila pravniška društva, kjer bi se ta predavanja vršila. Razpravljalo se je tudi o izdaji majhnega terminološkega slovarčka slovanskih jezikov, ki ga bo izdalo tajništvo, tako da bo na razpolago že ob priliki V. jugoslovenskega pravniškega shoda v Dubrovniku. Pripravljalnemu odboru je dalo Pravniško društvo v Bratislavi za kritje prvih stroškov 10.000 Kč, nadalje na prosto razpolaganje vse svoje prostore, naprave, pisarniške pripomočke in osebje. Oficijalno se je pričelo zanimati o pripravljalnemu delu tudi češkoslovaško ministrstvo za zunanje posle, došle so že prve prijave za shod. — Razmotrivalo se je tudi vprašanje o izdajanju časopisa »Mednarodni vestnik prav-

nikov slovanskih držav», ki bo uradni organ rednih shodov. Po zamisli tajništva shoda naj bi časopis informiral pravnike slovanskih držav o mednarodnem pravnem pokretu, a pravnike neslovanskih držav o pravnem gibanju v slovanskih državah. Članki bi bili priobčevani na avtorjevem jeziku, pridani bi jim bili izvlečki v ostalih slovanskih jezikih in v francoskem jeziku. Ta misel, ako se uresniči, bo zaznamovala prvi enotni nastop pravnikov slovanskih držav v področju mednarodnega prava. Ni potreba dokazovati, kako koristno in potrebno bi bilo kaj takega.

Avstrijski zakon zoper nezvestobo. V dobi težke gospodarske krize, ki so jo v nemali meri povzročili tudi zastopniki denarnih zavodov, morja ne bo odveč, da opozorimo na novelico k avstrijskemu kazenskemu zakoniku, ki obsega tipični dejanski stan »nezvestobe«. Zanimiva je pri tem zlasti primera z našim edinstvenim kazenskim zakonikom. Mi imamo v tem pogledu odredbo § 369. k. z., ki jo pri nas, žal, veliko premalo poznamo in zato preredko uporabljamo. Avstrijci so dodali z zakonom z dne 1. decembra 1931, št. 365 zveznega državnega lista v poglavju o goljufiji, goljufivem bankrotu in oškodovanju tujih upnikov še nov § 205c, ki se glasi v točnem prevodu: Kdor pravico, ki mu jo daje zakon, oblastveni nalog ali pravno opravilo, da razpolaga s tujo imovino ali da drugega obveže, nalašč zlorablja v koristoljubnem namenu in s tem drugemu napravi imovinsko škodo, zakrivi nezvestobo. Nezvestoba postane zločinstvo, če povzročena ali nameravana škoda prekorači 250 šilingov. Kazen za to zločinstvo je vobče ječa od 6 mesecev do enega leta, pri otežujočih okoliščinah pa ječa med enim in petimi leti; ako pa prekorači škoda 2500 šilingov, je kazen težke ječe od petih do desetih let. Konec § 461. se glasi: ... dobre kakovost zločinstva, kakor tudi pri nezvestobi, kolikor ne tvori po predpisu § 205c zločinstvo. — Določbe našega § 369. so torej mnogo milejše. Avstrijci tudi nimajo predpisa, da se začne preganjati šele na predlog. Značilno pa je, da so Avstrijci posegli v borbi zoper nezvestobo z določbo, ki se kaže kot novum in vzbuja v tujem svetu veliko pozornost. V čl. III. te naredbe je rečeno, da stopi zakon v veljavnost dne 15. decembra 1931, toda uporabljati se mora tudi na dejanja, ki so bila pred tem dnevom storjena, razen če je od storitve že pretekla zastaralna doba. Da je bila takšna odredba ad hoc potrebna, verjamemo; da pa teoretično vzbuja velike pomisleke, o tem ni da bi izgubljali besedi.

Italija odpravila poroto. Minister za justico Rocco, ki je oskrbel novo zakonodajo glede kazenskega pravosodja, se je glede lajičnega sodelovanja premislil. Z vladnim dekretom je bila šele pred kratkim od njega na novo urejena porota odpravljena. Utemeljuje se ta ukrep zlasti s tem, da italijanski porotniki niso kazali dovolj čuta za odgovornost. Ali lajični element se tudi za bodoče vendar le vzdržuje v kazenskem pravosodju. Senati, ki naj sodijo najtežje primere kaznivih dejanj, so po novi uredbi sestavljeni iz 2 poklicnih sodnikov in 5 lajikov, ki se imenujejo »assessori« (ne več »assissi«). Ali — kako se izbirajo tu lajični kazenski sodniki, to je zanimivo! Imeti morajo izvestno izobrazbo, izvestno imovino, predvsem pa morajo biti moralno neoporečne in politično brezhibne osebe. Tu se vidi jasno, da se hoče čut za odgovornost lajičnih sodnikov usmeriti na tisto pot, ki je všeč vladi. Ali ni ta najnovejši pojav izbire lajičnih kazenskih sodnikov najboljše priporočilo baš za uvedbo porote čisto-demokratskega kova?

Dr. M. D.